

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1832/2015
28.10.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Гордане Ајншпилер-Поповић, чланова већа, у спору тужиље Д.З. из К., чији је пуномоћник Б.М., адвокат из Ц., против туженог Ђ.С. ДОО из К., кога заступа Н.М., адвокат из И., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против решења Вишег суда у Сомбору Гж1 56/2015 од 12.05.2015. године, у седници одржаној 28.10.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против решења Вишег суда у Сомбору Гж1 56/2015 од 12.05.2015. године.

Образложење

Правноснажним решењем Вишег суда у Сомбору Гж1 56/2015 од 12.05.2015. године одбијена је жалба туженог и потврђено решење Основног суда у Врбасу П1 385/12 од 02.03.2015. године, којим је дозвољено понављање поступка, окончаног правноснажном пресудом на основу одрицања Општинског суда у Кули П1 1354/06 од 12.01.2007. године, а та одлука укинута. Одбијен је и захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажног решења донетог у другом степену тужени је изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд испитао је побијано решење применом чл. 412. став 4. у вези чл. 399. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 125/04, 111/09), који се примењују на основу чл. 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14) и нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда из чл. 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда из чл. 361. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју ревидент указује. Нижестепена решења су јасна, образложена и непротивречна. Садрже све разлоге о одлучним чињеницама.

У конкретном случају, пресудом на основу одрицања Општинског суда у Кули П1 1354/06 од 12.01.2007. године, која је постала правноснажна 02.02.2007. године, одбијен је тужбени захтев, којим је тужила тражила да се тужени обавезе да јој исплати регрес за годишњи одмор за 2003, 2004. и 2005. годину, разлику зараде за период од септембра 2003. до августа 2006, стипендију и да изврши уплату пореза и доприноса надлежним фондовима, у износима и са законском затезном каматом од доспелости до исплате на сваки појединачни износ, на начин одређен у изреци ове пресуде. Ова врста пресуде донета је применом члана 337. ЗПП, јер је тужила поднеском од 11.01.2007. године тужбу у овом спору повукла уз одрицање од тужбеног захтева. Наиме, тужила је са туженим закључила уговор о вансудском поравнању, којим се одрекла свих новчаних потраживања према туженом на име зараде, која су била предмет тужбеног захтева у том спору и преузела обавезу да ће се одрећи постављеног тужбеног захтева уз престанак радног односа код туженог на дан потписивања уговора о вансудском поравнању.

Тужила је 01.02.2012. године поднела предлог за понављање поступка из разлога прописаних чланом 422. став 1. тачка 11. Закона о парничном поступку. Навела је да је за овај разлог за понављање поступка сазнала 28.01.2012. године, када је стекла могућност да употреби одлуку Уставног суда Републике Србије Уж 2542/2009 од 21.12.2011. године, којом је усвојена уставна жалба Д.В. и утврђено да су пресудом Окружног суда у Сомбору Гж1 952/09 од 30.10.2009. године повређена права подносиоца уставне жалбе на правично суђење и правичну накнаду за рад из чл. 32. став 1. и чл. 60. став 4. Устава Републике Србије, поништена наведена пресуда и наложено надлежном суду да поново одлучи о жалби туженог, изјављеној против пресуде Општинског суда у Кули П1 1327/06 од 10.06.2008. године. Такође, наведеном одлуком Уставног суда одређено је да она има правно дејство и према лицима која нису поднела уставну жалбу, а налазе се у истој правној ситуацији, као и подносилац уставне жалбе. Да је ова одлука Уставног суда била употребљена у ранијем поступку, била би од утицаја на доношење повољније одлуке за тужилу, односно суд не би донео пресуду на основу одрицања применом чл. 337. став 3. Закона о парничном поступку, јер се ради о захтеву којим странке не могу располагати (члан 3. став 3). Тачније, у корпусу права на рад из члана 60. став 3. Устава Републике Србије, налазе се и право на правичну накнаду за рад и правну заштиту за случај престанка радног односа, којих се нико не може одрећи. Уз предлог је приложила и фотокопију одлуке Уставног суда Републике Србије, на коју се позвала.

Тужени је поднео одговор на предлог за понављање поступка у коме је навео да се подносилац предлога не налази у истој чињеничној и правној ситуацији, као и подносилац уставне жалбе Д.В., па поменута одлука Уставног суда не може имати дејство и према подносиоцу предлога. Такође, навео је да тужила и тужени нису закључили уговор о вансудском поравнању, којим се тужила одрекла свих новчаних потраживања према туженом на име зараде, која су била предмет тужбеног захтева у овом спору, већ се одрекла тужбеног захтева, због чега је и донета пресуда на основу одрицања. Тужила се, наиме, није одрекла права на зараду, већ тужбеног захтева да захтева њену исплату. Из ових разлога, предложио је да се предлог одбаци, односно одбије као неоснован.

Према чл. 422. став 1. тачка 11. Закона о парничном поступку, поступак који је одлуком суда правноснажно завршен може се по предлогу странке поновити ако је у поступку по уставној жалби Уставни суд утврдио повреду или ускраћивање људског или мањинског права и слободе зајемчене Уставом у парничном поступку.

Према чл. 87. Закона о Уставном суду, ако је појединачним актом или радњом повређено или ускраћено Уставом зајемчено људско или мањинско право или слобода више лица, а само неки од њих су поднели уставну жалбу, одлука Уставног суда односи се и на лица која нису поднела уставну жалбу, ако се налазе у истој правној ситуацији.

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак нижестепених судова да су у конкретном случају испуњени услови за понављање правноснажно окончаног поступка применом члана 422. став 1. тачка 11. Закона о парничном поступку. Тужила се налази у истој чињеничној и правној ситуацији, као и подносилац уставне жалбе Д.В., по чијој уставној жалби је Уставни суд Републике Србије утврдио да су пресудом Окружног суда у Сомбору Гж1 952/09 од 30.10.2009. године повређена права подносиоца уставне жалбе на правично суђење и на правичну накнаду за рад из чл. 32. став 1. и 60. став 4. Устава Републике Србије, због чега је поништена ова пресуда и наложено надлежном суду да поново одлучи о жалби туженог, изјављеној против пресуде Општинског суда у Кули П1 1327/06 од 10.06.2008. године. И Д.В. и тужила у овом спору тражили су својим тужбама исплату истоврсних новчаних потраживања из рада од туженог (регрес, разлика зараде, стипендија, уплата пореза и доприноса). За разлику од подносиоца уставне жалбе, тужила се одрекла тужбеног захтева, што је за последицу имало доношење пресуде на основу одрицања применом чл. 337. ЗПП и одбијање тужбеног захтева у овом спору. Као и подносилац уставне жалбе, и тужила је закључила уговор о вансудском поравнању са истим послодавцем. У тој ситуацији, чињеница што се тужила одрекла тужбеног захтева у овом спору, што није случај са подносиоцем уставне жалбе, не значи да је тужила у другачијој правној ситуацији у односу на њега. Одрицање, као располагање субјективним правом, по својој правној природи, односи се и на правни посао и на процесну радњу. Доношењем пресуде на основу одрицања суд је поступио супротно члану 3. став 3. Закона о парничном поступку, јер је дозволио располагање странке супротно члану 60. став 4. Устава Републике Србије. Забрана доношења пресуде на основу одрицања из чл. 337. став 3. Закона о парничном поступку односи се на захтев којим странке не могу располагати - располагања странака која су у супротности са принудним прописима, јавним поретком и правилима морала.

Како се тужила у овом спору налази у истој правној ситуацији као и подносилац уставне жалбе, одлука Уставног суда донета у поступку по уставној жалби подносиоца Д.В. има правно дејство и према тужили, па су нижестепени судови правилно дозволили понављање поступка, окончаног правноснажном пресудом донетом у овом спору и ту одлуку укинули применом чл. 428. став 2. Закона о парничном поступку.

У ревизији туженог, у претежном делу, понављају се жалбени наводи, који су били предмет правилне оцене другостепеног суда, коју прихвата и Врховни касациони суд.

На основу чл. 412. став 4. у вези чл. 405. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.**